

Zânt ân fâ

Al sgnèr Ànzèl Baravèl l'êra un bulgnâis ed s-santòt ân ch'l'avêva una mujêr ed trântadû. Un dé, turnând a cà tròp prèst, al la caté a lèt con un susanèl ed quarant'ân, però la sô ónnica reaziân la fó ed mandèr vî d'ed cà la mujêr traditâura.

Al dé dâpp al s presenté tòtt in tirèla int al miâur ristorànt ed Bulâggna, dôvv al fé un gran dsnèr dla ròba miâura e pió chëra ch'i avêven. Ala fën dla sbafe, al mumânt ed paghèr, al déss col camarîr:

- A n ò gnanc un góbbi, mé a n pèg brîsa.

I ciaménn i Carabinîr, Baravèl al fó arestè e, ai 13 ed mèrz dal 1913, l andé in tribunèl dôvv al spieghé al mutîv dal sô gèst, digând:

- Mé a sâñ bèle vèc', mí mujêr l'é pió zâuvna che mé e cla vâca la s intarèsa ed mé sâul pr un quel: la mí pensiân. Mo mé a vói ch'la n ciâpa gnanc un góbbi e ai ò dscuèrt che se ón l é cundanè da un tribunèl, an à pió dirétt ed tirèr la pensiân. Ecco la mí vendatta, sgnèr gióddiz a sâñ culpâvvel, ch'l um cundâna, a m arcmand! Acsé cla trózza la n arscudrà gnanc un zentèsun!

Al pòver Baravèl, invèzi, al fó freghe anc dal tribunèl parché i al mandénn asòlt par "Zarvèl catlân" (per infermità mentale). Da alâura, amîg e cgnusént i i miténn só al scutmâi ed Cucubérto, ch'vòl pò dir "Bacc fòra ed misûra".

Un'ètra fazannda l'é qualla dal maresiâl questurén Ulderico Sorboli, che i bulgnâis i ciamèven maresiâl Sócc'mel, in sarvézzi a Bulâggna fën a zîra al 1920. Ste sugèt l'avêva una memòria ed fèr, al s tgnêva in mant àl fâz ed tòtt i fòra-d-lazz, tant é vaira che una vòlta, incucè in piâza un sbursaròl, al i déss:

- Mégga fèr al cenâchi, lâset méttèr àl manâtt e ciâmet furtunè parché àli én nôvi ed trânca e té t i al prémm ch'al i adrôva.

Quand l andé in pensiân, i sù superiûr i i déssen ch'i srénn stè bân cuntént se ló l avéss fât dâl segnalaziân. An i vòls èter. Al maresiâl Sócc'mel (Sorboli) al cmin-

zipié a dvintèr prezîs a Javert dal Conte di Montecristo, andând a dscrûver àl cà d apuntamânt e i traplón clandestén. Da ló an se scapèva brîsa; tòtti càl spuslòti, ragazzlatti, sturnèli ch'âl fèven di lavursén coi màsti par brusclèr quelc bajucàtt d arpiât dai maré e anbrûs, àl vgnèven aguantè dal maresiâl.

Bân e spass, stâl dunénini àl zarchèven ed cumòvrel fagandi dâl prupòst ed fèrel sguazèr e divartîres con làur a grètis. Mo ló gnint da fèr e l arspundèva sänper zîra acsé:

- Ragazòli, zarchè bân ed fèrli pió in camóffa! E pò mé a sâñ bèle vèc' e l ónnic quel ancâura in âurden l é al mí òc' da falcàtt, vgnî mò in Palâz dal capitâni!

I én parsunâg' e chès, cómmt tant èter ch'i s i arvîsen, ch'i èren matèria ed discusiân di bulgnâis int i prémm ân dal méll e novzânt e che i rinpèven àl pâgin di giurnî ed chi ténp. Al dé d incû, scrétt int al giurnèl as càta tòtt'ètra ròba, pròpi dimónndi difarânta. Incû al mândnd l é dvintè pió sèri e an s bacâja brîsa ed còren o ed dunatti alîgri. Adès ai é di bî asasénni, al terorîsum, maré e anbrûs ch'i amâzen la sô dóna, trufadûr e inbrujón ch'i arîven d âura ed sgranfgnèr di miglièrd, e a m afairum qué. Oî, am vén un dóbbi, srèl fòrsi anc quasst al mèrchi dal prugrès? Chisà.

La Taraghéggna

La cazadâura

La Mercèdes l'êra parchegè int l'èra, atais ala vècia Panda quâter par quâter. L arîv dal zîo l'avêva purtè al sgunbéi in tóttla la famajja. An i èra gnanc stè al tänp ed méttres d acòrd se fèri da vâdder che làur i stèven bân, ch'i n avêven gnînta da invidièr a ló, al zîo emigrè a Milàn e ch'l'avêva fât furtónna, opûr s'al fòss stè méi n ardupèr ignînt dâl sâu cundiziân mudèsti, in manîra ch'al s arcurdèss ed làur int al sô tstmânt.

La Marî, sô surèla, al le vlèva arzâvver con tòtt i unûr, e l'avêva bèle mandè àl fiòli a preparèri una stanza. Àl ragâzi, ed melavózza, àl s èren adatè a preparèr i sù lèt int la stanziénna cénna, lasând la pió gran

da e luminâusa par l invidè inprevéss. La Marî l'avêva pò dè dispuziân al fiòl màsti ed cupèr e dscurdghèr un cunén, che lí l'arév preparè la sô famâusa cazadâura.

Al manc cunvént l'êra sô maré Žvanén, a ló an i andèva brîsa zâ tòtt cal sbandiramânt: i cunén i èren arlivè pr èser vindó, e col ricavè asavèva da cunprèr àl schèrp par l invèren par tóttla la famajja. Èter che cazadâura pr al cugnè, cal bân da gnînta ch'l'êra andè a Milàn, lasând i sù vîc' a làur, ch'i i avêven tgnó drî fën ala fën. E mài, in tòtt chi ân, ch'as fòss fât vîv con una cartuléinna o una telefonè.

I al vdénn a sgründlèr pr i canp, quèsi ch'al vlèss cuntrolèr l andamânt dâl piantasân e di arcòlt, par fères vâdder sâul al mumânt ed méttres a tèvla.

Quand ai arivé la cazadâura al pirdé tóttla la sô ària da gran sgnâuri.

- Marî, t è fât par mé la cazadâura ed nõstra mèder, t la fè pròpi cunpâgna lí! E t è parcè con la tvâja e i piât che lí la mitèva in tèvla pr àli ucsiân inpurtanti!

Žvanén an fó brîsa bân ed tartgnîres:

- L é inóttit t et cumòva arcurdând tô mèder! In duv èret quand lí l'èra fairma int un lèt, e bisugnèva lavèrta, canbièrta, dèri da magnèr? Chi i pinsèva? Tô surèla e àl tâu anvâudi. E tô pèder? Al sèt ch'l à lavurè praticamânt fën al ûltum dé dla sô vétta, pr ajutèrum a mandèr avanti al sît, e parmâttèr ai tú anvûd ed psair studièr?

Al zîo al pèrs cunfûs:

- T è rasân, Žvanén, t è tòtti àl rasân! Mo adèsa a sâñ qué, e a vói rimedièr a tòtt i ân ch'ai ò manchè al mí dvair ed fiòl...

La Marî la tajé cûrt:

- Só, só, magnè! Ai é tänp par dscârrer! Chi vòl dl èter cunén?

Adèsa, dâpp al cafà, i èren tòtt in ataisa che al zîo, sudisfât al cagiaràtt e la memòria, al gèss cuss l'avêva intenziân ed fèr par fères pardunèr i ân ch'l'êra stè luntàn.

- Incû ai ò capè cus ai ò pèrs andând ví da sta cà. A vadd che qué in canpâgna a se sta dimónndi bân, l'âria l'é sèna, al magnèr genuén,

la vétta trancuèlla. Vuèter a n psî brîsa imazinèrúv che infèren l é stè víver in

zité. Adèsa pò che la mî inpraisa l'è falé e am é tuchè ed vånnder anc la cà par paghèr i dèbit, mî mujèr l'è scapè vî e mé a sån vanzè da par mé cunpâgna un can. Mo par furtòinna a i sî vuèter, mî surèla, ch'a i vói tant bån, e la sò famajja. E mé a srò dimónndi cuntànt ed turnè a stèr qué, insàmm a vuèter!

La Nócchia d Bastèl

Al dutàur Baldén? Mo chi èl?

Girundlànd par Bulaggna, am càpita ògni tant d incuntrèr quelcòn ch'a m salùta acsé:

- *Buongiorno dottor Baldini...*

E mé, da parsàinna educè, ai arspàndd con un surìs. Mo – a dirì vuèter – chi èl mòi ste dutàur Baldén? Èl un *sòsia ed Carpàn?* O fòrsi un *nome d'arte?* Nà, nà, gnìnte ed tòtt quasst. Al “Dutàur Baldén” l é un parsunâg' dla sèrie dl “ispetàur Coliandro” che i responsàbil dal *casting*, ch'i én pò quí ch'i dlìzen i atùr, i an vló afidèrum a mé. E l é stè acsé ch'a m sån truvè a rezitèr in trai puntèt, int la pèrt dal dutàur Baldén, un *anatomopatologo*, sé, insàmma, ón ed quí ch'i fan àli autopsì ai mùrt amazè...

Mo al bèl l è ch'i m an catè anc un'amràusa, la “dutturassa Paffoni”, anca lí inpgnè a stajuzèr i mùrt, interpretè dala *Luisella Notari*, cla sgnàura biànnda e tambuciòta ch'la fèva la reclàm a un detersìv insàmm a *Fabio De Luigi*.

A v cunfès che a rezitèr int una *fiction*, cum as dís incù, acsé popolèr, l é stè una bèla esperiànza. I fradì *Manetti*, i *Manetti Bros*, i én dù ragàz bravéssum e rispetùs, chi m an lasè fèr a mî mòd. Adiritùra int una sèna girè int la càmbra mortuèria dla Zartàusa ai ò utgnó al parmàs ed dirì una frès in dialàtt : « *Bån, mo cum'èla che qué l é incòsa bùr?* ».

Ai é pò sänper un quelcòn (sàuratòtt dòn...) ch'i m dmànden cum l é *Giampaolo Morelli*, sé, insàmma, l ispetàur Coliandro. E mé arspàndd par cal pòc ch'a l ò cgnusó: l é un brèv artéssta, educè con tòtt e sänza pòzza sàtta al nès. L é sänper al prèmm a salutèr e, dàpp avair lavurè qué da nó par tant tänp, al s é inamurè ed Bulaggna.

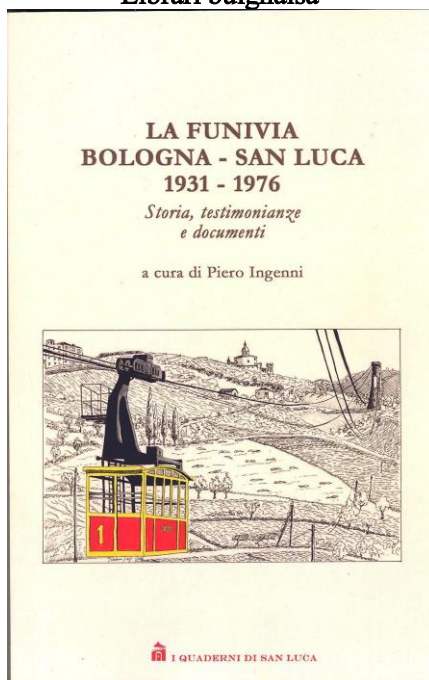
Personalmänt, só richièsta di dù regéssta, ai ò avó anc la sudisfaziàn ed scrìver àl paròl pr una canta in di-

alàtt, ch'l'é andè in ànnda al prinzèppi d un episòdi ch'avàn girè a Cmàc'. La mùsica invèzi i l'an scrètta chi ragàz d una vòlta ch'i s ciamèven *New Trolls* (v arcurdèv?). Acse ai ò cgnusó anca làur (in particulèr *Aldo Descalzi*), quand a sån andè a Genova par registrèr la canta.

Insàmma : avair partezipè a un quel ch'l é stè vèsst in tòtta l'Itàglia par mé l é stè una bèla sudisfaziàn ! E stièvo !

F. C.

Librarí bulgnaiša

I én dimónndi i bulgnis ch'i arènn chèr ed turnè a vàdder a andèr só e zà la funivì ed San Lócça, e mé a sån fra quissti. Mo quall che pió ed tòtt al vrèv vàdder realizè ste miràcuel l é l inzgnìr *Piero Ingenni*, una vaira autoritè só la stòria ed San Lócça e dla sò funivì, al pònt che a cà sò al tén custodé la gabèinna nómmer Ón (la nómmer Dù l'é int al zardén d un mî

amìg).

L'é tante granda la pasiàn ed Piero, ch'l é arivè a furmèr un cumitèt ed bulgnis par zarchèr d utgnìr la ricostruziàn dla funivì, ch'la turnarèv a dvintèr una bèla atraziàn par Bulaggna, sàuratòtt adès che la nòstra bèla zité l'é dvintè una mèta dal turìsum internaziònèl.

Ste bèl lìber al scrìv la stòria dla funivì dala sò nàsita fèn al'ùltma càursa, ai 7 ed nuvàmmer dal 1976, con una móccia ed fotografì e nutèzzi interesanti. Brèvo Piero!

...

Ala lóngà sèrie di lìber famùs tradòtt in bulgnaiš a i azuntàn anc àl fòl ed *Jean de la Fontaine*, ch'l é dvintè *Gianni dla Fontèna*. A fèr sta traduziàn l é stè ón di nùster letùr afezionè, *Francesco Fabbri*, che int la cupertèinna al dvànta *Franzàssc Fàbar* (mo an srèv brìsa stè mèi scrìver *Franzàssc di Fràb?*). Dètt tòtt quasst, al lìber al rapresànta una bèla ucasiàn par lèzer stàl fòl cùrti e in rémma, scrètti int un'OLM respetàusa. Sfujànd àl pàgin am è pèrs d èser turnè ai ténp dla scòla, con àl fòl dal cavàl e dl èsen, dla vaulp e l'ù, la pànnnga e l elefànt... e vî acsé. Brèvo anca té, Franzàssc!

...

Solamänt a *Riccardo Pazzaglia* psèva vgnîr in amänt l'idè ed scrìver un lîber acsè inpurtänt. Mo afèri fûg sätta ai à pinsè anc l'*Alighiera Peretti Poggi*, la fiôla dl indimenticâbil *Wolfango* che, âultr a èser un artèssta grandéssum l'èra anc apasiunè di buratèn.

Ècco alâura ch'ai é vgnó ala lûs stè lîber beléssum. Ch'l é ed sicûr una "Bébbia" par la stòria dal teâter di buratèn. E par zónta ai catè anc i dséggn uriginèla ed *Wolfango!*

F. C.

Un dé da leân

(Quassta l'é una stòria vaira! Mé ai èra...)

Dal 1956, un dé ed premavaira, mé ai èra turnè a Bulagga par mustrèr ai nûn, mî fiôl ed zîrca un ân. Una dmanndga matérna andènn ai Zardén Margarèta, ingrès da Pôrta ed Stra Castión. L'èrba frassca dâli aiôl la parèva un tapaid mulsén e la m dé l'idè par la soluziân d un probléma che da un pôc ed tänp a vlèva afruntèr. Stèven, mî fiôl, l'avèva giósst cl'etè che i cínno i môven i prémm pàs e bân e spass i rózzlen par tèra. Ai capitèva anc a ló, mo purtròp al caschèva sänper al indrî, drétt cme un palàtt e al sbatèva al zócc par tèra. Naturalmänt, quand i al drizèven in pî par fèrel pedghèr, al zighèva e an in vlèva brîsa savair. Ecco al parché dal pinsîr ch'am èra vgnó vland cal bèl tapaid vaid e mulsén...

A mité al cínno in pî, dandi un cuciadén int al pèt par fèrel caschèr al indrî, tgnandi la tèsta par fèr in môd ch'al caschès a sèder, ónna, dâu, trai vòlt. La fazannda la parèva funzionèr, quand tòtt int un mumänt as taché a sénter a svarsler da drî dala svultè ch'la purtèva ala ghèbia ed Rêno, al leân. A tulé in brâz al cínno e a m avsiné.

LA SÈNA

A sèder in tèra, la tèsta apugè a un âlber una sgnâura la zîga dsprè. Intâurn a lî un ruglâtt ed zänt ch'i zairchen ed fèri curâg' in st mänter ch'i guèrden la ghèbia dal leân. Un pulismàn al zairca d interrogèr la sgnâura e lî, pr arspòsta, la i mässtra al guinzâi vûd. Ló, pôc cunvént, al i fâ nutèr al cartèl con la scrétta: "VIETATO DARE DA MANGIARE AL LEONE". Mé a n sò brîsa se dâpp ai èva fât anc la mûlta...

Int la ghèbia an i é inción. O méi: a cavâl dl ingrès dla stâla – ciamänla

acsé - ai é ló, RÈNO, con la bóscla apugè par tèra, mèz indurmintè, beèt. Inuzänt, mo anc urgugliâus d avair visó, int un sît in dóvv an i é gnanc l'âmmbra d una gazèla e d un èter animèl a quâter zanp, un dé da leân!

Renato Tinti

L'arâdio

Quand a m acât int al capanân dal Pânt dla Biânnda a s-ciapinèr con al lagnn, ai ò sänper la râdio inpiè. La "staziân" cum as gèva una vòlta, l'é qualla ed *Radio Sanluchino*, parché tòtt quî ch'i biäsen al nòster dialàtt, prémma o dâpp i an bacajè int i micròfen ed sta gloriâusa râdio.

La râdio la m fâ cunpagnî, sänza bisâggn ed tgnîr inpgnè i ûc' a guardèr un schèrum, anc se däl vòlt quand adròv la saiga a nâster o la levigatrîz, l armàséd ed sti diavlèri al dscanzla la sò vâus.

Mo la râdio ch'ai ò int al còr l'é sâuratótt qualla ch'a ascultèven tant ân fâ. Qualla l'èra l'arâdio, che al lonedé d sîra la mandèva i ânnda i famûs "*Concerti Martini & Rossi*", che mi pèder – grandéssum apasiunè ed mùsica clàsica e operésstica – l'ascultèva cme in arâdg.

Pò ai èra l "Ehi ch'al scûsa" dla dmanndga dâpp mezdé, che pò al dvintè "Al Pavajân", con la direziân ed Franco Cristofori, e con la partecipaziân di miûr atûr dialetèl cme l'Ines Ciaschetti (una sgnèra Tûda strepitâusa), Augusto Magoni, Umberto Cremonini (al cínno!), Giacomo Vecchi e vî acsè. E pò ai èra al trío ed Nildo Marcèl a sunèr in dirèta, ch'l èra cal "PGR3" che avän sunè tanti vòlt con i sò fiû Marco e Paolo.

Quand i mî nûn i festegènn ä l nòz d ôr, mî pèder ai fé fèr i augûri dai stûdi dal Pavajân (la RAI regionèl l'èra in piâza San Martén), e la nòna Letézzia la n s dèva pès a sénter al sò nómm par râdio!

E la "*Radio per le scuolè*"? Ògni tant, a mèza matérna, in st mänter che la masstra Marcella l'èra drî a fèr leziân, al inpruvîs l altoparlânt atachè al mûr al cminzipièva a fèr dal plócc e pò sóbbit dâpp as sintèva una campanèla e la mùsica dla sîgla, acunpagnè dai svarsler d una móccia ed cínno. Mé a n ò mâi capé la funziân "pedagògica" ed cla trasmisian che, pinsandi dâpp,

l'avèva un "che" ed...Balilla.

I èren i tén che a dir RAI, al vlèva dir "via Dell'Arsenale 21 -

L'arâdio pió spettacolèr l'èra qualla ed mî zièn Dòlfo: una scatulatta ed lagnn compensè, con una manòpola par cambièr staziân, un tubàtt ed vaider con dänter un sasulén blú, un'antanna ch'la parèva un arcâm e dâu scóffi pr äli uracc'. Sé, insâmma: la *Radio a galèna!* Apugè ed banda dal lét, sänza inciónni prais ed curänt, par mé l'èra un mirâcuel psair ascultèr i progrâma atravèrs cal lanbécc auto-costrué!

Ai é pasè tant ân e con al prugrès l'arâdio l'é dvintè la "radio", mo mé a pròv tanta nustalgî par quand l'avèva cla "a" in pió...

F. C.

Pavlân

L'èra un cínno grand e gròs, pió grand dla sò etè, mo con un capèss inversamänt proporziònèl al sâu misûr, ch'al fèva fadîga a arivèr al âs dal pan, cum i gèven una vòlta. L'èra anc un cínno trancuèll e quasst al fó una furtónna parché s'al fóss stè una taraghègna o un prepotänt, a tgnîrel fairum al srèv stè un probléma.

Bân cme al pan, ló l'arivèva sänper un pôc dâpp, in tòtt i sèns. Pr esänpi: quand ai èren in curtîl a zughèr a *guardie e ladri*, a *cúcco* o a ón di tant zûg ch'a fèven da ragazû, ló an catèva mai al tänp *per soddisfare impellenti bisogni corporali*. Acsé l'andèva sänper a finîr che a un zèrt pònt, al inpruvîs, al s mitèva a zighèr e pò vî ch'al s invièva vèrs cà, pedgànd a ganb avèrti, in st mänter che quelcdón al gèva:

- *Fuori uno: Pavlân l à fât al pén!*

Par di ân e anòrum al nòster curtîl al fó un mèr ed sói mèssti a pardèzz (al terapén ch'i fènn intâurn a cà l'èra furmè dal mazèri däl cà bunbardè in San Flîs e dintûren). Ai fó una vòlta che, tant par pasèr al tänp, con chi ragazû a zughèven a zacâgn, adruvând däl mèzi prèd schegè par l'ucasiân. Pavlân, ch'al vlèva fèr da vadder che ló l'èra al pió fòrt ed tòtt, al livé só una maşaggna e pò al la tiré pr âria con tòtti dâu ä l man. Apanna lanzè, al s guardé d atâuren par vadder in dóvv la caschèva... E lî la casché, pròpi in tèsta a ló, ch'al taché a zighèr e al scapé a cà con la fâza tótta insanguinè Par la prémma comegnân i i regalènn una màchina fotogrâfica, una *Comet*

Bencini, che nuèter cínno – e sàuratótt mé – a invidièven. Un dé ch’ài èren in mèz ai Prè ed Cavrèra a zughèr a fùddbol, ló al s mité a fèr al *fotoreporter*, scatànd däl fotografì a tirundèla. Stand de drì dal pôrt (i pèl i èren sostituè da di muciadén ed prèd), al scatèva cme un fotògrof spurtív ògni vòlta ch’ài èra un’aziàn *in area*.

La partìda la finé mé a n sò brìsa con che risultèt, mo al quèl ch’a m arcòrd benéssum l é quall che Pavlàn al dèss in st mäter ch’l avrèva al spurtlén dla *Comet*:

- *Adesso vediamo come sono venute le fotografie!*

E lè, *in plein soleil*, al srudiné tótt la peléccola...

La fó una gâra dûra spieghèri cum la funziunèva la màchina fotogrâfica: la peléccola sinsébbil ala lûs, al svilòpp dal negatív, la stanpa in vatta ala chërta, tótti operaziàn da fèr sänper al bûr. Pòver Pavlàn, al cardèva d avair stra àl man una *Polaroid*, ch’la srèv stè inventè socuànt ân dâpp...

Un’ètra vòlta, dâpp una discusiàn con ón ed chi ragâz ch’i stèven ed cà ai Úmmili ed ví Pier Crescenzi e ch’l èra pió gròs che ló, Pavlàn al fó stravultè in tèra, con lû-là ch’ài stèva a scavalózz pugiandi di scabóff int al gróggn. Pavlàn an s dèva par vént e ai gèva, stra un smataflân e cl èter:

- *Arrenditi ! Arrenditi !*

Quand ai vgnèva zà chi bî sbandèren, che adès i ciàmèn *bombe d’acqua*, al canp da tanburèl di Prè ed Cavrèra (che par nó l èra al canp da fùddbol) al dvintèva una spèzie ed bòra, con däl pazz d âcua lónghi vént/trànta mèter. As sà che i cínno i pòlen èser pió pêfid di grand e defâti dâpp ala piòva ai èra sänper quelcdón ch’al tirèva al lām:

- *Se ai é un qualcdón ch’l éva al curâg’ ed fèr dû pâs int l’âcua fèn là in fänn, ai regâl una móccia ed figurénni ed Navi e Marinai (*)...*

Naturalmânt, l ónnic ch’al s fèva inlamèr l èra Pavlàn, ch’al fèva la sò

pasegè in mèz a una gran sbatrì d man. Quand pò l arivèva a cà con àl schèrp e i calztén insupé, al ciapèva al sò avair da sò mèder, mo ló l èra cuntânt parché in bisâca l avèva al sò péccol tesòr : un pactén ed figurénni ed *Navi e Marinai*.

Quand a dscruvénn che através una vècia cundóttia in disùs as arivèva fèn dānter a un capanân militèr pèn ed frāja, ló al fó al prémm a infilères là sātta, blucāndes a metè con una crìsi ed pānic, ch’al n andèva pió né inānz né indrì. Ai vòls dla bèla e dla bōna par sbluchèr la situaziàn, sänper con l’inprumèssa däl figurénni...

Da alâura ai é pasè una móccia d ân e chi ragâz dal mî curfil i s én spargujè par tótt al mând. Mé a n sò brìsa che strè l èva tólt Pavlàn, mo a cradd ch’al s séppa scantè, parché a sò ch’l à fāt un bân matrimòni e ch’l à méss insāmm una mèza scuèdra ed fùddbol ed fiù ...

F. C.

(*) *Navi e Marinai* l’èra una bèla coleziàn ed figurénni con la stòria dla navigaziàn ed tótt i paìs dal mând. A la fé anca mé sänza però arivèr d âura finirla parché ala lóngia la dvintèva una spaisa.

Adío Checco

« Checco » l èra al sò nómm da partigiàn, mo al s ciamèva *Francesco Berti Arnoaldi Veli*, avuchèt e finéssum inteletuèl. Mé ai ò avó l unâur ed cgnóssrel e d èser sò amîg. Insāmm a una scuèdra d ètr amîg, tant ân fa a fundénn l’Asociaziàn “Gente di Gaggio”. Con ló a s in vā un èter rapresentānt ed cla *intelligenza* bulgnaisa che oramâi la n ésèst pió. Grâzie, Checco.

La siänza di nûster vîc’

Lèli - (*Convallaria majalis*) mughetto, giglio delle convalli. Si era attribuito da tempo a questo fiore un’azione cardiaca come quella della digitale; poi fu dalla scienza medica dimenticato. Ora è stato richiamato in uso per questa proprietà. Impiegato in profumeria.

2 Lèli salvádghi (*Convallaria poligonatum*), mughetto selvatico, ginocchietto, sigillo di Salomone, detto anche sigillo di Santa Maria per un’impronta che ha nella radice. Le bacche di questa pianta sono vomitorie. La medicina empirica co’ risomi prepara cataplasmi per paterècci. Abbandonato dalla medicina scientifica, si è voluto suscettibile d’impiego come commestibile.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell’uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânnda

Nómmer 161 dal 2018

Diretâur iresponsâbil e limušnîr:

Fausto Carpàn

Dsèggn uriginèl:

Lupâmbbol (Wolfango) +

Umberto Sgarzi, +

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Strulgón eletrònic:

Âmos d Lèli – Mattéo Niròz

Silvàn d Cavalérina

Abunamént par pòsta: almànc 20 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Al dizionèri ed riferimânt par cäl paròl ch’ài én difézzili da capîr l é quasst:

Lepri – Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sît bulgnîs i én quissti:
www.pontedellabionda.org
www.lafamigliabolognese.it
www.bulgnais.com

I nostri programmi

Giovedì 7 febbraio, ore 16,30 – Nella sede della Famajja Bulgnaiša (via Barberia 11): pomeriggio dialettale con Fausto Carpani e la partecipazione di poeti bolognesi.

Venerdì 8 febbraio, ore 21 – Presso l'Auditorium "Primo maggio" – Via Caduti della via Fani 300 – CREVALCORE: Fausto Carpani e il Gruppo Emiliano in concerto.

Sabato 16 febbraio, ore 20,30 – Presso Il Centro Sociale Croce del Biacco (via Rivani 1: "Il Canzoniere di Cesare Malservisi" con la BandAchab, Anna Malservisi e le letture di Luigi Lepri.

Sabato 9 marzo, ore 21 – Presso la Sala Sognoveglio di Monteveglio: Fausto Carpani e il Gruppo Emiliano in concerto.

... e poi ancora:

**Giovedì
grasso**
IN MUSICA
ALLA BOLOGNESE
a cura di Fausto Carpani

con:
Fausto Carpani
Il Trio Passatelli, Apostoli della Taglietella
Il Gruppo Emiliano / Gian Piero Sterpi
Marco Marcheselli / Antonio Stragapede
I Burattini di Riccardo Pazzaglia

in collaborazione con
Associazione Culturale APS
IL PONTE DELLA BIONDA

28
febbraio
ore 20.30
TEATRO TIVOLI
VIA MASSARENTI 418

La serata
sarà a favore di

per la Neuropsichiatria Infantile
dell'ospedale Gozzadini di Bologna

www.fanep.org

per info e prenotazioni
051/346744
info@fanep.org